

Zeitschrift: Il glogn : calender dil pievel : annalas per historia, litteratura e cultura romontscha

Band: 15 (1941)

Artikel: Mignucas e cartgauns : in priedi per la fumeglia ded alp

Autor: Ah, Ignazi von / Gadola, Guglielm

DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-881169>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 08.07.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Mignucas e carstgauns

In priedi per la fumeglia ded alp
da Sur Giusep Ignazi von Ah, plevon a Kerns, Sursilvania
per romontsch da Guglielm Gadola, Cuera

Introduzion: Il Glogn ha buca per moda de purtar translaziuns — seigien ei da tgei natira ch'ei veglien. Nus Romontschs havein nusez grond' abundanza da tut quei che nus duvrein per nos lecturs e nossas lecturas. Mo enqual custeivel scazi possedan er auters pievels muntagnards, pievels parentai cun nies far e demanar, crer e patertgar. Quels scazis tierparents tentan e cudezzan ins aschi savens ed endinau, ch'ei dat negin ruaus entochen ins ha buca dau ad els lieunga romontscha.

Aschia eis ei era iu cun la suandonta lavur, in priedi, che Sur G. I. von Ah ha teniu ils 12 de nov. 1875 per ina radunanza festiva de fumeglia ded alp. Fuorma e cuntegn de quei priedi ein aschi originals ed han in suér aschi parentau cul tratsch e cul pievel de nossa tiara, ch'ei fuss veramein donn e puccau de buca dar a quel in vestgiu romontsch. Jeu tratgel perquei de buca far enzatgei encunter ils principis dil Glogn cun dar quella bial' ovretta el lungatg de nies pievel.

* * *

A tgi dess ei era el tgau de pareglier la veta humana cull'existenza d'ina mignuca? Tadleien pia, co quei spiritus plevon ha capiu de dar in'aschi excellenta comparegliazion.

Alla fin della cuorta introduzion de quei priedi veramein original stat ei: „Il carstgaun ei sco ina mignuca, q. v. d., l'entira veta humana ha remarcablas semeglientschas cun ina mignuca; ni: dad ina mignuca, e da tut quei ch'ina mignuca fa atras e sto suffierer, gliez muoss'a nus clar e capivlamein, era tgei ch'in carstgaun sa far atras, gie, muossa a nus aunc pli, tgei ch'in carstgaun duei far; cuort e bien la veta humana ei semiglionta all'historia d'ina mignuca entir- ed entratgamein.

Cura ch'ina mignuca vegn sil mund, cura ch'il signun aulz'ella cun siu ferm bratsch ord la caldera, sch'enfascha el quella gl'emprem en fins piazs, e siarra quella en ina rischa; lu vegn la mignuca smaccada u engraviada cun crappa, sinaquei ch'ella survegni cheutras ina dètga biala fuorma; pli tard vegn quella ensalada, sinaquei ch'ella daventi gustusa; dis ed jannas sto ella vegnir schubergiada di per di e mintga di puspei vegnir salada, e pretenda pia in quita tut aparti. „Ecce jam incipiunt mysteria“, cheu entscheivan ils misteris, ditgel jeu cun s. Augustin (Trac. 15 in Joan.) Eis ei buc er aschia cul carstgaun? Cura ch'il carstgaun ei naschius, vegn el mess en faschas ed ei va buca ditg, sche vegn el era cargaus, el vegn mess ella rischa della scola; sch'il carstgaun vul vegnir enzatgei, sch'el duei obtener ina dètga fuorma, ch'ha gatti, e sch'el vul valer ina ga zatgei leu ora sillla fiera gronda dil mund, sche sto el emprender zatgei! Sche bien pia, mes cars! Ch'ina mignuca stoppi ella rischa, ch'ella stoppi vegnir enserrada cun crappa, quei entelgis vus; mo ch'ils affons stoppien ir a scola, ch'els

stoppien emprender zatgei, sch'els vulan veginir atras oz cun honur leu or el mund, sch'els vulan sez gudignar in di lur paun en tutta honur, gliez leis vus nuot'adina capir? Ei quei buca bizzar? Bien: nus prèrslein egl avegnir buca pli perdegar da scolas.e dall' educaziun de vos affons; mo vossas mignucas dueigien perdegar a vus gliez. Sco ei dat mai ina vera mignuca senza rischa e crappa, aschia dat ei era negina ventira e negin'honur senza scola ed educaziun; patertgei vida quei: quei füss in miserabel signun; ch'encarpass e regulass buca vossas mignucas e quei füss in miserabel bab, che tarmettess buca ses affons a scola ed a ductrina. —

Mo tier ina vera mignuca drov'ei buca mo ina vera rischa, mobein era la vera peisa. Ed aschia era ella veta humana! Mo cheu selamentan savens ils ureidis carstgauns, sur cruschs e malsognas, sur miserias de tuttas uisas: entelgis vus pia buc, ch'il Bab celestial vul metter vus en fuorma acurata? Spetgei ruasseivlamein, cura ch'il temps ei vargaus, lu prend el naven da vus quella greva crappa e vus vegnis a travagnir a dretg temps, che ual quella greva sventira, quei dir empruament ei staus fetg buns e fritgeivels per vus. Il carstgaun vegn insumma nuot, senz' experientscha; la scola della sventira e dellas emprovas, gliez ei la megliera scola; ord quella ein sorti ils pli gronds umens ed ils sogns ils pli perfetgs. Selamentei pia mai en sventira ed els empruaments; els vegnan buca senza fraud; els derivan buca de nauscha glieud, els ein tuts tarmess da Diu, els vegnan da nies meglier Bab ed el tarmett'a nus quels per nies bien ed ina ga vegn il di a vegnir, che nus engraziein ad el persuenter.

La mignuca vegn denton buca mo encarpada; quei che duei daventlar ina vera mignuca, quei sto era vegnir sala u. Tier la veta humana aud'era in garnin sal. Tedlei bein, tgei jeu vi dir e co jeu manegel! Cura ch'in affon ei naschius e vegn purtaus tiel Batten, lu mett' il prèr ad el ina miula sal en bucca. Ha Niessegner buca sez detg a ses apostels ed a sia Baselgia: „Vus essas il sal della tiara.“ (Math. 5.) Tgei vul quei plaid pia dir? E pertgei ditgel jeu! buca mo tier ina veritabla mignuca, mobein era tier in ver carstgaun auda ina larma sal? Pertgei quei? „Ecce jam incipiunt mysteria!“ Mirei, quei ei de prender aschia: il sal munta la cardientscha, la religiun, pertgei ch'ei dat buc in' autra vera religiun, buc in' autra vera cardientscha — quei munta il Cristianismus; cun auters plaids, sch' in carstgaun duei vegnir educaus: sche sto quella educaziun esser cristiana; sch'il carstgaun vul daventlar enzatgei, sche ston ins educar e formar el; mo buca mo pils rampins ed inschigns della veta! Ins sto trer el per la perpetnadad; el sto vegnir educaus tier tema de Diu, tier senn e giudeci cristian, — pertgei che — beincapiu: sche la mignuca ei buca salada, sche san ins buca duvrar ella e sch'il carstgaun ha negin senn cristian e negina cardientscha, tgei eis el lu? Ein la veta ed il fatg de siu proxim segirs avon el? Ei l'innocenza segira avon el? Dat ei per in tal ina recliadad ent'il far e demanar? Tegn in tal ella lètg la carezia e fideivlaead empermessa? Sch'il carstgaun

sa nuot de Cristus e sia cardientscha, ha lu quei carstgaun era carezia pils auters? Sch'il carstgaun sa nuot della perpetnadad, sch' el viva e lavura mo per quest mund, sch' el viva mo per siu tgierp, per siu venter e sia nauscha piissiu, lu ei il carstgaun mo ina bestia — perdunei! Goethe, il grond poet, ha duvrau quei plaid — lu ei il carstgaun mo ina bestia; ina mignuca senza sal ed in carstgaun senza cardientscha valan nuot omisdus!

Mo nus stuein aunc prender ina ga en egl quei plaid: Cristus ha detg; „Vus essas il sal della tiara.“ Tgei vul quei dir? Tgei sal ei, gliez saveis vus tuts, q. v. d., vus haveis silmeins schon viu sal; forsa è pertau sal pli bia che quei ch'igl ei stau emperneivel, ed en tutta cass haveis vus era gia schigiau sal. Il sal ei zuar ni peters ni aschs, el brischa sco fiug; mo caussa remarcabla! senza sal savein nus buca viver. Nus magliein zuar buca sal, nus savein buca magliar el; mo nus savein magliar nuot senza sal; negina spisa gusta, sch'igl ei buc en sal, silmeins enzaconts grauns; e sche la mumma vess emblidau inaga de salar la suppa, sche dess ei las dëtgas tscheras ed ina canera maisudida. Tier tuttas spisas drov'ei in tec sal; perfin nossa biestga vul ad haver sal; e sch'in vul pertgirar cauras, sche sto il cavrer silmeins ligiar entuorn dies ina tastga, per ch' ellas silmeins creigien, ch'el hagi sal. Mirei! co las nuorsas vegnan e las genetschas e las vaccas. Tut che vegn a currer, sch'ins dat mo in pugn plein sal. Il sal ei per nus pia necessaris, nunremplazzabels e nus savein viver buc in di senza sal.

E sco igl ei cul sal, exact tuttina eis ei culla religiun, culla cardientscha e cul cristianismus. Numnadamein aschia: ins sa buca magliar sal, mo ins sa magliar nuot senza sal; q. v. d. ins sa buc adina mo far oraziun, ins sto era luvrar; ins sa buc esser adina en baselgia, ins ei sil mund ed ins sto luvrar e barhar; ins sa buc adina mo prender penetenzia ed ir a sogns, ins sto era magliar e viver; — aschia scheis vus — ed jeu hai nuot encounter; mo — ed ussa tedlei bein: tier scadina lavur, tier scadin brat e marcau, tiel beiber e magliar schizun, e tier tut ed en tut sto silmeins esser in garnin tema de Diu e cardientscha, sto esser vertid e senn cristian. Quei lein nus pia buca pli perdegar, quei deigien las mignucas perdegar; vi da quei stueis vusez patertgar, cu vus saleis las mignucas; gie, lu engraziei e schei tier vusez: culla cardientscha eis ei sco cun il sal; senza sal savein nus magliar nuot, e senza cardientscha e tema de Diu sa il carstgaun buca viver e buca murir.

Sche mirei pia, tgei nus savein tut emprender dad ina mignuca; mo quei ei buc aunc tut; ussa vegn ei aunc enzatgei tut auter. In signun po aunc haver ton quitau e lavur sco el vul, ei va era cun las mignucas sco cun ils carstgauns, in u l'auter va alla malura; e cheu dat ei oravon tut duas sorts de mignucas falidas, las inas scufflent'e i e las outras survegnan il trer anavos ed entscheivan a smarschir. Ecce jam incipiunt mysteria. Era cheu savein nus puspei emprender zatgei; ils pli mals sminan forsa, tgei jeu vi dir. Ei dat enqualga mignucas, che van a tschiel, q. v. d., che

sescufflentan, che han rusnas e vaus egl interiur e ch' ein plein aria ; danunder quei vegn, san ins buca propi ; biars manegian ei hagi muncau vid il latg ; ils auters dian, ei hagi muncau vid l'aissa-caschiel ; ed auters pretendan, quei vegni dal tschaler tievi e l'aria hagi seglientau ellas. En mintga cass talas mignucas valan meins che las otras ; ellas vegnan messas tiel rufid ed ins ha bugen ellas negliu.

Eis ei buc er aschia tiels carstgauns ? Giebein ! era denter ils carstgauns, dat ei de quels che sescufflentan. Quei ei ver, litteralmein ver. Mira leu quei giuven luschard, co el aulza la cresta, co el stat sils pézs dils calzers e sescufflenta. E mirei mo ina ga sin nossas loschas mattauns, modernas da sum tocca dém, co ellas strubegian ils cavels, co ellas pendan vid sesezzas pindèls e flisèllas, co ellas sesplenghegian pli e pli : mirei ! co lur luschezia scufflenta ! Igl ei pia acurat aschia e vera verdad ! Ussa lein nus denton buca serentar mo vid igl exteriur ; nus lein era mirar co ei ves'ora egl interiur. In ver signun drova buca tagliar si ina mignuca scufflentada, el sa gie, che quella ei cavortga e vidda endadens. Ed aschia drov' era in, ch' enconuscha la glieud buca far liungas per enconuscher il luschard ; el sa era che quella bulscha-spéma ei cavortga e vidda, q. v. d. : vers carstgauns restan humili-teivels e modests, els vulan aunc adina emprender e vegrir megliers ; mo igl ureidi, mo la tèsta cavortga vegn loscha, lauda sezza sia marcanzia e selai mai perschuader ni scolar. Mo la mignuca scufflada vegn buca lunsch ; ella vegn messa denter il rufid ; ella vala buca ton sco las otras, cun in plaid : ell'ei falida. Ed aschia stat ei cul carstgaun : manegeis vus, quei luschard, quella spema nauscha, manegeis vus propi ch' ei detti zatgei de vaglia ord in tal carstgaun ? Carteis vus, quel davanti ina gada derschader, gerau ni Mistral ? Carteis vus, che la patria sappi seschar sin el ? Gie, el sez crei ei, e schiglioc negin ; na, crei a mi ti giuven, cun tiu quet vegnas ti nuot auter, ch' in criticaster engurgniu e malcontent ; era ti vegnas denter il rufid. „Leu nua che modestiadad ei da casa, leu sesanfla era sabientscha,“ di la s. Scartira, mo la luschezia ei ina sgarschur avon Diu ed ils carstgauns ; tut ils vezis ein grevs de surventscher, mo els san vegrir terrai, la luschezia mai ! Tgei gid' ei pia perdegar al luschard, el enconuscha ca sesez e semigliura mai.

Sche vi jeu pia aunc dir a vus enzatgei auter ; danunder vegn quei quet, danunder quei scufflem ? Tier las mignucas maunch' ei vid il latg ed aschia san ins era dir dals carstgauns, els han quei gia el saun ; els neschan gia cun quei ; tuts nus carstgauns, che descendein ded Adam havein quei quet en nossa natira humana. Tuts, senza excepziun ; e perquei stuein nus tuts vegliar ed urar, che nus resteien modests ; e termetta Dieus a nus ina fetg gronda humilientscha, sche lein nus engraziar ad el cordialmein persuenter. Danunder vegn quei scufflem ? Ei maunchi vid l'aissa ed era perquei che la mignuca seigi buca vegrida smaccada uonda, e la scotga buca squitschad' ora sco s'auda. Eis ei forsa autramein tiel carstgaun ? Vegn quella

luschezia tufusa buca dacheu, che quels carstgauns ein vegni serrai memia pauc vid l'obedientscha e la modestiadad? Puspei di la s. Scartira: „Bien eis ei pil carstgaun, sch'el ha purtau il giuv da giuven ensi“, q. v. d.: sch'el ha buca mo empriu la lavur, mobein era la modestiadad. Danunder vegn il scufflem? Da cheu, ch'il tschaler seigi memia tievis, ni era il favugn memia frequents. Eis ei forsa autruisa tiels carstgauns? Gie! sch'ins suffla si il tgau digl affon en scola, cul favugn de ludems; sch'ins dat la tècca dal prèr e la gnafa dal scolast, sch'in ded els ha ina ga il disclelg de tuccar en ni castigiar quei giuven tiran, sch'in vul rumper ina ga quei tgaumogn; gie, ti bab tschiec e ti mumma sventireivla! quei lavaga tiu affon, ti sez lavagas el, ch'el vegn ina ga denter il rufid della carstgaunadad; lu sappies che ne-gin auter seigi culponts de quei, che ti tez!

Mo ussa aunc enzaconts plaids dalla mignuca marscha. Tgei mignuca smarschenta igl emprem, tgeinina vegn taccada gl'emprem? Cheu vegn il pur a rispunder: quella mignuca smarschenta gl'emprem, „ch'ei fatga memia leva“. Ecce jam incipiunt mysteria! Ei dat deplorablamein era tals denter la glieud. Biars, ch'ein taccai e che smarscheschan; mo beincapiu buca taccai dil lom, e che han la tuoss e che bettan o scracs; na! taccai vid il cor, taccai vid lur patratgs, taccai vid lur vertids e che spidan ora ils tarladis scracs de lur tarladidas tschontschas. E quei ein acurat quels carstgauns, ch'ein „fatgs memia luces“; q. v. d.: ils marschs ed ils metschafadigias, che sesan pli bugen ellas ustrias, che vid la lavur; quels ein quels, che van a fagend pippas e sturtigliond tortas e ch'ein els peis a tutta reclia glieud. Tgi che vul salvar si'olma d'ina tala smarschauna, quel construeschi ina seiv viva entuorn siu cor, ina seiv de lavur e quitau; quei ha igl apiestel manegiau, leu nua ch'el plaida dalla crucifigaziun della carn e dalla nau-scha pissiun.

Sch'ins interquera exactamein ina mignuca marscha, anfl'ins per ordinari enamiez la marschauna enzatgei che duess buc esser; forsa ina cluntga, ch'ei dada en senza fraud; forsa è mo in muschin; basta, enzatgei fetg minim e nunimpurtond. E quella pintga caussa sa far smarschir l'entira mignuca; sa esser igl igniv de melli viarms e mulauns. Ecce jam incipiunt mysteria! Ed ussa tadlei bein sissu! Vus babs e vus mummas! dei er vus adatg, fumeags e fumitgasas: Mirei, aschia va ei era cul carstgaun. In sulet plaid, ina tschontscha tschuffa, ina remarca fina ni massiva: gie, in soli sulet plaid, plidaus en preschientscha d'in'olma affonila; in soli plaid sa esser la caschun, che quella olma pura va alla malura, che quei affon daventa in pitinader, in monstrum avon Diu ed ils carstgauns. „Res sacra puer“, schevan ils pagauns, quei vul dir: undrei l'innocenza, il tgau d'in affon ei ina sontga caussa. Ed il Salvador benedeva ils affons ed ord siu cor divin ein sorti ils plaids immortals: „Sgarschur a quel, che ha dau scandel ad in de quels petschens; ei fuss meglier per el, ch'ina mola-mulin vegness pendida vid siu culiez ed el sfundrass giufuns la mar.“ Danunder che las mignucas

marschas derivan saveis vus, oh, emblideien mai pli, ch'era la marschauna moralia sa vegnir tschentada en in cor affonil ed innocent, e ch'onn per onn tontas olmas van alla malura entras vossas tschontschas tschuffas, tarladidas. (Rem. d. red. Cheu manegia el oravontut la fumeglia ded alp!) O patergei vidlunder ed emblidei mai il plaid, che stat ella s. Scartira: „Luenta tiu aur ed argien e fai ordlunder ina stadera per tes plaids ed ina classena per tia bucca!“

Jeu savess raquintar a vus aunc bia de mignucas e carstgauns: mo igl ei temps, ch'jeu vegni a cantun cun mias semeglias e stunclenteschi buca vus. Tedlei pia aunc in davos plaid!

Igl atun vegnan las mignucas vendidas; ellas vegnevan pesadas; lu cargadas en vischals q. v. d. chistas, nudadas cun cotgel ner ed ei vegn indicau cheutras a tgi elllas audan; lu vegnan elllas tarmessas naven, elllas vegnan lunsch entuorn; gl'emprem sur cuolms e vals e suenter sur la gronda mar senza fin e termin; biaras de nossas mignucas vegnan tochen ell' America meridionala. Ecce jam incipiunt mysteria! Mirei, aschia va ei era cul carstgaun: igl atun, la sera de nossa veta, cu nus essan vegls, vegnin era nus mess en vischals; e gia avon che nus seigien el vischi de morts, stein nus avon il derschader divin e vegnin pesai e dertgai; era nus mettan ei denter quater aissas e sin nies vischi scrivan ei era cun titgira nera, sco cotgel, a tgi nus udien a Cristus, che nus seigien cumprai dad el per in grond prezi, pil prezi de sias dolurs e sia mort ed era nus stuein lu far gliez liung viadi, lunsch — lunsch naven, sur igl Ocean della smisereivla perpetnadad. — Las mignucas vegnan alla finala magliadas ed er il carstgaun davent' ina spisa dils viarms; essan nus alla fin; — ei il carstgaun veramein buca zatgei depli ch'ina mignuca? Dat ei alla finala negina differenza che quella: La mignuca vegn magliada dals carstgauns ed il carstgaun dals viarms? Cheu ei la fin, e cheu ei era la differenza denter la mignuca ed il carstgaun.

Alzei vos patratgs, vus olmas humanas e buc emblidei, danunder vus vegnis e nua vus meis! Jeu vi buca mussar si a vus l'immortalitad dell'olma, ni l'existenza della perpetnadad, ni dil tschiel e digl uffiern; Dieus seigi ludaus! schi lunsch essan nus buc aunc vegni en nossa tiara. Mo vid ina caussa vi jeu aunc regurdar vus; fagei bein adatg! Las mignucas ein il pli impurton product, sco de numdir, la pli gronda rihezia de nossa tiara. Tgi che lavura sil funs, tgi che fa fein en tutta calira e suadetsch; tgi che regulescha la biestga silllas alps e rabetscha il purment, „il gudiment“ giu ella Val; tgi che sto pagar e tscheinsir, haver quitau e semudergiar; la massera, che mun-glass haver resti per ses affons, il calger e la cusunza; il muliner e pasterner, che preparan vies paun de mintgadi; fumegls e fumitgasas, ch'han surviu a vus: tuts, tuts finadin speran — sin tgei? Tuts speran e seconsoleschan sil di della pagaglia, q. v. d.: vossas mignucas van buc a piarder, elllas van u giu ella Val ni vi sur mar, e sch'ellas vegnan era magliadas, van elllas

tuttina buc a piarder, ellas vegnan mo midadas, q. v. d.: vossas mignucas semidan gl'emprem en aur ed argien; mignucas tarmetteis vus naven en chistas de lenn, ed aur ed argien tuorna anavos per vus e quei aur ed argien semida danovamein en vos mauns sco vus leis, en vestgadira, en frina e paun, cuortamein, en tut. Neve, sche quei fuss buc aschia, sche vossas mignucas vegnessen buca midadas en aur ed argien, lu pudessas vus buca pli luvrar, barhar e semudergiar. Mo ussa alzei vos egls encunter tschiel e patergei: tgei ei quella stenta e lavur, tgei ein nossas cruschs e quitaus, en comparegliaziun cun quei che Dieus ha fatg per scadina olma, en consideraziun cun quei che Jesus ha pitiu per scadin' olma, e mesirau cun quei ch'il s. Spért ha operaui entras grazias e miraclas; manegieis vus ussa, Dieus vegli e Dieus sappi schar ir alla malura quellas olmas, schar murir ellas per ina e per adina? na, franc buc! Era nus carstgauns vegnin buca a vegnir spazzai, nus vegnin mo midai; sem smarscheivel vegn semnau, mo il nunsmarscheivel (l'olma!) vegn a levar si e viver en perpeten. Quei garantescha a nus il plaid divin, e clar mussament persuenter ein era las miraclas de Cristus e si' atgna levada de mort en veta. —

Perquei seigies po pinai: igl atun de nossa veta vegn a vegnir, ei forsa gia cheu; en cuort vegnin nus a vegnir pesai e dertgai, buca ditg ed ins vegn a metter nus denter quater aissas e scriver sissu, a tgi nus udin; paucs onns mo e nus vegnin a stuer far gliez misterius viadi vi ella perpetnadad; nus vegnin a murir, mo mai a pirir, nus vegnin a vegnir midai ed in di levar da mort en veta. Detti po Dieus la grazia, che nus sentupeien tiella gloriusa levada leu nua che Jesus ei, vus cun mei ed jeu cun vus: perquei schei tut: Gie ed Amen!

Veta giuvenila

*Tras il blau in nibelet setila
legramein en plein sulegl dorau.
Leu sil prau en veta giuvenila
fa'l tschutet segliots cun pign quita.*

*Cun siu tgau egl ault il tschut empiara
quei niblet leusi el tschiel bi clar:
„Lessas buc vegnir neugiu sin tiara,
far segliots tudi cun mei schi car?“*

*„O tschutet, jeu stoi cun la bialaura
viandar, mitschar dal stgir stemprau.
Er per tei sepeina la malaura,
car tschutet ch'eis leu sil prau!“*

Sur Gion Batt. Sialm, Pleiv-Vella